МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
_____ Олександр ГАЛИЧ
«01» 09 2026 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

освітньо-професійна програма	Політологія
спеціальність	С2 Політологія
галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
рівень вищої освіти	другий (магістерський)

ПОЛТАВА 2026

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти

за освітньо-професійною програмою «Політологія»

спеціальності С2 Політологія

другого (магістерського) рівня вищої освіти

Мова викладання державна

Розробники:
Тамара Шаравара, д.іст.н., професор, завідувач кафедри політології, історії і філософії
Сергій Приходько, к.політ.н., доцент, доцент кафедри політології, історії і філософії
Світлана Макарець, к.іст.н., доцент, доцент кафедри політології, історії і філософії
Володимир Микійчук, виконавчий директор асоціації «Полтавська обласна асоціація органів місцевого самоврядування»

Гарант освітньої програми « Політологія»

«01» вересня 2026 року _____ Сергій ПРИХОДЬКО

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри політології, історії і філософії
протокол від 01.09.2026 року № 2

Завідувач кафедри
політології, історії і філософії _____ Тамара ШАРАВАРА

Схвалено радою з якості вищої освіти

спеціальності «С2 Політологія»

протокол 01.09 2026 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності
С2 Політологія _____ Світлана МАКАРЕЦЬ

© ПДАУ, 2026

ВСТУП

Наскрізна програма практики розробляється згідно освітньо-професійної програми Політологія та навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С2 Політологія.

Метою практики є закріплення науково-теоретичних знань в галузі майбутньої професії, формування у здобувачів вищої освіти практичних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час виконання професійної діяльності в реальних ринкових і виробничих умовах, удосконалення компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Завдання практики:

- розвиток умінь аналізувати кваліфікаційні вимоги до посад, які може обіймати магістр політології в організаціях (установах) публічної політики;
- поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з навчальних дисциплін професійної підготовки;
- набуття умінь аналізувати функціонування політики та оцінювати ефективність національної політики держави та міжнародної політики;
- розвиток здатностей використовувати знання з навчальних дисциплін професійної підготовки для формування практичних навичок роботи у політичних і громадських організаціях, установах, здійснення політичної діяльності;
- формування професійних умінь і навичок щодо прийняття самостійних рішень у професійної діяльності у сфері публічної політики;
- формування у здобувачів вищої освіти потреби поглиблювати наукові знання та творчо їх застосовувати у практичній діяльності;
- підготовка здобувачів вищої освіти до виконання своїх функціональних обов’язків і використання різноманітних форм і методів практичної роботи у сфері публічної політики;
- розвиток навичок і умінь спостерігати за роботою органів влади, політичних партій, громадських організацій, аналізувати їх діяльність;
- розвиток організаторських, управлінських, комунікативних навичок;
- формування професійних умінь і навичок для здійснення фахової педагогічної та/або науково-педагогічної діяльності у закладах освіти;
- формування умінь збирати та узагальнювати практичний матеріал для написання кваліфікаційної роботи, набуття навичок проведення науково-дослідної роботи.

Проходження практики сприяє формуванню *компетентностей:*

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій;

загальних:

ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

Додано групою розробників:

ЗК09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

спеціальних (фахових):

СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, ґендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.

Додано групою розробників:

СК08. Здатність до виконання професійних обов'язків в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях.

Програмних результатів навчання:

ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПР05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
ПР07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.
ПР08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.
Додано групою розробників:
ПР09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.
ПР10. Знати принципи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукове, методичне та нормативне забезпечення.
ПР11. Володіти сучасними технологіями викладання суспільно-політичних дисциплін у закладах вищої освіти.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С2 Політологія заочної форми здобуття освіти 2026 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види, назви і обсяги практик здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С2 Політологія

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Виробнича практика				
1.	Виробнича практика з політології	2	3,0	90
2	Педагогічна практика	2	3,0	90
Переддипломна практика				
3.	Переддипломна практика	3	6,0	180

1.1. Виробнича практика з політології

Метою виробничої практики з політології є формування та розвиток набутих здобувачами вищої освіти фахових компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності; закріплення практичних навичок проведення наукового дослідження, формування його інформаційного, теоретичного та методичного забезпечення; надання та обґрунтування власних рекомендацій та пропозицій, їх впровадження у практичну діяльність конкретної організації (установи).

Завданнями виробничої практики з політології є:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, здобутих у процесі вивчення дисциплін професійної підготовки;
- опанування сучасних прийомів, методів, технологій у галузі публічної політики;
- розвиток здатностей використання теоретичних знань, набутих під час вивчення навчальних дисциплін професійної підготовки, для формування практичних навичок роботи за фахом;
- формування у здобувачів вищої освіти потреби поглиблювати наукові знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності;
- підготовка здобувачів вищої освіти до виконання ними своїх функціональних обов'язків і використання різноманітних форм і методів практичної роботи у сфері публічної політики;
- розвиток навичок і умінь спостерігати та аналізувати роботу органів влади, політичних партій, громадських організацій.

Проходження *виробничої практики з політології* сприяє формуванню *компетентностей*:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій;

загальних:

ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

спеціальних (фахових):

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, ґендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК07. Спроможність ефективно виконувати політико організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.
СК08. Здатність до виконання професійних обов'язків в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях.

Програмних результатів навчання:

ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.
ПР06. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
ПР07. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.
ПР09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.

1.2. Педагогічна практика.

Метою виробничої (педагогічної) практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами та формами організації освітнього процесу; формування у майбутніх фахівців, на базі одержаних у закладі вищої освіти знань, практичних прийомів та навичок науково-педагогічної діяльності.

Завданнями виробничої (педагогічної) практики є:

- поглиблення і закріплення у виробничих умовах теоретичних знань здобутих у процесі вивчення дисциплін професійної підготовки, застосування їх у вирішенні конкретних завдань практики;
- ознайомлення з педагогічним досвідом викладачів кафедри на базі якої відбувається проходження практики, з роботою куратора академічної групи;
- оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, призначених для використання під час викладання навчальних дисциплін;
- набуття практичного досвіду викладання суспільно-політичних дисциплін із застосуванням методів, прийомів та засобів навчання, які активізують пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти, та виконання функцій куратора академічної групи;
- набуття необхідного комплексу комунікативних навичок спілкування та вмінь встановлювати психологічний контакт з аудиторією;
- виховання у магістрів морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю професійної діяльності, потреби в самоосвіті.

Проходження *виробничої (педагогічної) практики* сприяє формуванню *компетентностей*:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій;

загальних:

ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.
ЗК09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

спеціальних (фахових):

СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.
СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

Програмних результатів навчання:

ПР05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.
ПР10. Знати принципи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукове, методичне та нормативне забезпечення.
ПР11. Володіти сучасними технологіями викладання суспільно-політичних дисциплін у вищій школі.

1.3. Переддипломна практика.

Метою переддипломної практики є збір та опрацювання матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи; формування на основі здобутих знань комплексу практичних умінь і навичок відповідно до посад, які може обіймати магістр політології, опанування сучасних методів та форм організації праці в галузі публічної політики.

Завданнями переддипломної практики є:

– набуття умінь аналізувати функціонування політики та оцінювати ефективність національної політики держави та міжнародної політики;
– розвиток здатностей використання набутих наукових знань дисциплін професійної підготовки для формування практичних навичок роботи у політичних і громадських організаціях, установах, здійснення політичної діяльності;
– формування професійних умінь і навичок щодо прийняття самостійних рішень в професійної діяльності;

– формування потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
– формування вмінь збирати та узагальнювати практичні матеріали для написання кваліфікаційної роботи, набуття навичок здійснення науково-дослідної роботи.

Проходження *переддипломної практики* сприяє формуванню *компетентностей*:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у політичній сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із застосуванням фахових досліджень та/або здійснення інновацій;

загальних:

ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

спеціальні (фахових):

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, ґендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

Програмних результатів навчання:

ПР04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПР05. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.

ПР08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.

ПР09. Надавати експертні й аналітичні консультації органам влади, політичним партіям, громадським організаціям.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Виробнича практика з політології.

Зміст практики визначається з урахуванням особливостей бази практики.

Зміст практики на базі органів влади (органів виконавчої влади та місцевого самоврядування):

Тема 1. Загальна характеристика організації (бази практики).

Ознайомлення із принципами організації та функціонування бази практики. Нормативно-правові акти, які визначають принципи організації та регулюють діяльність бази практики. Організаційна структура, її особливості, пов'язані з виконанням визначених завдань, статус функціональне призначення структурних підрозділів. Система управління організації. Особливості кадрової політики організації.

Тема 2. Основні напрями діяльності організації (бази практики).

Ознайомлення з основним функціональним призначенням та напрямами діяльності організації. Ознайомлення з основними документами, які визначають зміст діяльності організації. Формування навичок планування і складання вказаних документів.

Аналіз зовнішніх умов, в яких функціонує організація з використанням принципів SWOT-аналізу: особливості соціально-економічного розвитку регіону чи територіальної громади; демографічна ситуація та особливості окремих соціальних груп; політична ситуація та діяльність осередків політичних партій (громадських організацій); діяльність основних засобів масової комунікації та особливості їхнього інформаційного впливу.

Особливості ухвалення управлінських рішень. Розробка проекту управлінського рішення

Тема 3. Комунікативна діяльність організації (бази практики).

Визначення основних принципів діяльності органів влади щодо забезпечення зв'язків з громадськістю. Характеристика комунікативного простору організації, форм її комунікативної взаємодії з громадськістю в процесі повсякденної діяльності.

Ознайомлення з діяльністю структурного підрозділу, відповідального за зв'язки з громадськістю (за наявності).

Ознайомлення з основними заходами, спрямованими на підтримання позитивного іміджу та репутації організації. Визначення їх змісту та результативності.

Ознайомлення з практикою взаємодії з громадянами, процедурами розгляду звернень громадян з питань, що належать до компетенції організації. Опис публічних заходів, які проводить організація.

Ознайомлення з процедурами, пов'язаними з формуванням та реалізацією партисипаторних бюджетних проектів.

Вивчення принципів та стану інформаційного забезпечення організації. Рівень інформаційної компетентності посадових осіб організації.

Ознайомлення з принципами забезпечення електронного доступу до публічної інформації, особливостями реалізації принципів електронного урядування, рівнем прозорості у діяльності організації.

Підготовка аналітичної записки щодо публічного заходу, проведеного організацією.

Тема 4. Участь організації (бази практики) у виборчих кампаніях.

Ознайомлення з нормативно-правовими актами, які регулюють участь організації у виборчому процесі.

Ознайомлення з головними формами участі організації у виборчих процесах: організаційне та матеріальне забезпечення виборчих кампаній; інформаційне забезпечення виборчих кампаній; забезпечення демократичних принципів у виборчих кампаніях; особливості формування виборчих комісій.

Складання доповідної записки про особливості виборчої кампанії, проведеної організацією.

Тема 5. Науково-дослідна складова виробничої практики.

Набуття здобувачами вищої освіти досвіду самостійних наукових досліджень, поглиблення теоретичних знань з проблеми дослідження, підбір практичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи.

Підготовка здобувачем вищої освіти програми дослідження та її погодження з керівником практики від кафедри відповідно до теми кваліфікаційної роботи з урахуванням специфіки організації (бази практики).

Вивчення класичних теоретичних концепцій та сучасних зарубіжних та вітчизняних наукових розробок за обраною темою кваліфікаційної роботи.

Збір фактичного матеріалу, пов’язаного з напрямами функціонування організації відповідно до проблеми наукового дослідження.

Формування методичної бази наукового дослідження, обрання конкретних методів опрацювання практичної інформації, отриманої під час проходження виробничої практики

Апробація основних результатів наукового дослідження (виступи на конференціях, публікація статей, розробка практичних рекомендацій щодо діяльності політичних інститутів). Формування компетентностей, пов’язаних з дослідницькою та аналітичною діяльністю, наданням консультативних послуг у сфері публічної політики.

Зміст практики на базі осередків політичних партій (громадських організацій):

Тема 1. Загальна характеристика організації (бази практики).

Ознайомлення із принципами організації та функціонування осередку політичної партії (громадської організації). Нормативно-правові акти, які регулюють діяльність. Програма та статут політичної партії (громадської організації). Структурна будова, керівні органи та принципи їх діяльності. Місце політичної партії у партійній системі України.

Тема 2. Основні напрями діяльності організації (бази практики).

Ознайомлення з основним функціональним призначенням та напрямами діяльності організації.

Набуття навичок аналізу їхньої діяльності (складання аналітичної записки): основні ідеологічні принципи та програмні положення політичної партії; особливості діяльності фракцій політичної партії у Верховній Раді та органах місцевого самоврядування; діяльність партій поза межами владних органів; особливості діяльності осередків провладних та опозиційних партій; принципи взаємодії осередку політичної партії (громадської організації) з територіальною громадою; основні засади і напрями пропагандистської діяльності; проектна діяльність громадських організацій.

Розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності роботи осередку політичної партії (громадської організації).

Тема 3. Комунікативна діяльність організації (бази практики).

Визначення основних принципів діяльності політичних інститутів щодо забезпечення зв'язків з громадськістю. Характеристика комунікативного простору організації, форм її комунікативної взаємодії з громадськістю в процесі повсякденної діяльності.

Ознайомлення з діяльністю структурного підрозділу, відповідального за зв'язки з громадськістю (за наявності).

Ознайомлення з основними заходами, спрямованими на підтримання позитивного іміджу та репутації організації. Визначення їх змісту та результативності.

Ознайомлення з практикою взаємодії з громадянами. Опис публічних заходів, які проводить організація.

Вивчення принципів та стану інформаційного забезпечення організації. Рівень інформаційної компетентності посадових осіб організації.

Підготовка аналітичної записки щодо публічного заходу, проведеного організацією.

Тема 4. Участь організації (бази практики) у виборчих кампаніях.

Ознайомлення з нормативно-правовими актами, які регулюють участь організації у виборчому процесі.

Ознайомлення з головними формами участі організації у виборчих процесах: процес висування своїх представників до виборчих комісій та формування виборчих списків; основні виборчі технології, які застосовуються політичними партіями, особливості маніпулятивних технологій; принципи взаємодії з виборцями, характеристика виборчої реклами; особливості діяльності політичних партій під час голосування па визначення результатів виборів; принципи електоральної участі громадської організації.

Складання доповідної записки про особливості виборчої кампанії, проведеної осередком політичної партії.

Тема 5. Науково-дослідна складова виробничої практики.

Набуття здобувачами вищої освіти досвіду самостійних наукових досліджень, поглиблення теоретичних знань з проблеми дослідження, підбір практичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи.

Підготовка здобувачем вищої освіти програми дослідження та її погодження з керівником практики від кафедри відповідно до теми кваліфікаційної роботи з урахуванням специфіки організації (бази практики).

Вивчення класичних теоретичних концепцій та сучасних зарубіжних та вітчизняних наукових розробок за обраною темою кваліфікаційної роботи.

Збір фактичного матеріалу, пов'язаного з напрямами функціонування організації відповідно до проблеми наукового дослідження.

Формування методичної бази наукового дослідження, обрання конкретних методів опрацювання практичної інформації, отриманої під час проходження виробничої практики

Апробація основних результатів наукового дослідження (виступи на конференціях, публікація статей, розробка практичних рекомендацій щодо діяльності політичних інститутів). Формування компетентностей, пов'язаних з дослідницькою та аналітичною діяльністю, наданням консультативних послуг у сфері публічної політики.

Зміст практики на базі ~~органів~~ засобів масової інформації (інформаційних видань):

Тема 1. Правова база функціонування засобів масової інформації.

Ознайомлення з міжнародними правовими актами щодо інформації, свободи слова та діяльності журналістів. Аналіз правових документів європейських інститутів щодо діяльності ЗМІ.

Аналіз нормативно-правових актів України щодо інформаційної сфери свободи слова та журналістської діяльності. Ознайомлення з установчими документами ЗМІ-бази практики.

Аналіз сучасного стану діяльності мас медіа в Україні: основні види, форми, напрями та принципи діяльності. Ознайомлення з діяльністю журналістів в сучасній Україні. Особливості функціонування інтернет-видань, інформаційних агентств.

Тема 2. Основні напрями діяльності регіональних засобів масової інформації.

Ознайомлення з принципами та засадами діяльності регіональних ЗМІ у країнах різного типу. Ознайомлення із загальними принципами діяльності регіональних і місцевих ЗМІ в Україні, особливостями регіонального медіа ринку.

З'ясування спільних і відмінних властивостей у діяльності регіональних ЗМІ України. Аналіз діяльності регіональних ЗМІ різних типів: друковані, аудіовізуальні, електронні, політико-ідеологічні типи.

Аналіз специфіки діяльності регіональних ЗМІ: організаційна структура, тематика. Визначення принципів взаємодії регіональних ЗМІ з місцевими

органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, місцевими осередками політичних партій, громадськими організаціями, іншими ЗМІ.

Аналіз системи менеджменту регіональних ЗМІ в Україні та ЗМІ-бази практики. Ознайомлення зі структурою власності ЗМІ-бази практики.

Тема 3. Особливості функціонування засобів масової інформації у сфері політики.

Ознайомлення з принципами інформаційного забезпечення та супроводу сучасних політичних процесів. Виявлення сутності ідеологічного підходу інформаційного супроводу політики.

Ознайомлення з принципами лобістської діяльності ЗМІ в умовах сучасної політики. Особливості лобізму органів державної влади та місцевого самоврядування, політичних партій та громадських організацій.

Аналіз мобілізаційної діяльності ЗМІ в сучасних політичних умовах. Порівняння мобілізаційної діяльності на загальнонаціональному та регіональному рівнях.

Аналіз політико-аналітичної складової діяльності регіональних ЗМІ України та ЗМІ-бази практики. Визначення принципів взаємодії регіональних ЗМІ України та ЗМІ-бази практики з органами державної влади, місцевого самоврядування та осередками політичних партій.

Підготовка аналітичної записки щодо публічного заходу, проведеного ЗМІ-бази практики.

Тема 4. Участь засобів масової інформації у виборчих кампаніях.

Ознайомлення з принципами та правовою основою інформаційного забезпечення виборчих процесів в країнах світу та Україні.

Ознайомлення з головними формами участі організації у виборчих процесах регіональних ЗМІ України та ЗМІ-бази практики у контексті інформаційного супроводу та здійснення агітаційної діяльності.

Здійснення порівняльного аналізу участі регіональних ЗМІ та ЗМІ-бази практики у виборчих кампаніях загальнонаціонального та місцевого рівнів.

Складання доповідної записки про особливості участі ЗМІ-бази практики в останній кампанії з виборів депутатів Верховної Ради та органів місцевого самоврядування.

2.2. Педагогічна практика.

Тема 1. Організація освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Ознайомлення з основними положеннями, на яких базується освітня діяльність у закладі вищої освіти, на базі якого відбувається проходження практики; основними нормативними документами, що регламентують роботу факультету, кафедри; посадовими інструкціями професорсько-викладацького складу кафедри, на базі якої відбувається проходження практики; робочою документацією кафедри і викладачів та правилами її оформлення.

Тема 2. Навчальна робота викладача.

Ознайомлення з особливостями планування та організації навчальної роботи у закладі вищої освіти та на кафедрі, на базі яких відбувається проходження практики. Відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом.

Тема 3. Методична робота викладача.

Ознайомлення з навчальними планами і комплексами навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін спеціальності С2 Політологія. Підготовка навчально-методичних матеріалів (конспектів) до семінарських і лекційних занять. Складання завдань для проведення поточного контролю. Розробка і впровадження інноваційних форм, методів і технологій навчання.

Тема 4. Науково-дослідна робота.

Ознайомлення з основними напрямами наукової діяльності кафедри, на базі якої відбувається проходження практики, тематикою досліджень та публікаціями провідних викладачів кафедри. Вивчення досвіду організації та роботи студентських наукових гуртків, що функціонують на кафедрі, проведення наукових конференцій, семінарів, круглих столів тощо.

Тема 5. Організаційна робота викладача.

Ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету та кафедри на базі яких відбувається проходження практики, викладачів. Участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи.

2.3. Переддипломна практика.

Тема 1. Пошук, опрацювання систематизація інформаційних джерел стосовно кваліфікаційної роботи.

Дослідження теоретичних складових та методичних принципів науково-дослідної проблеми, визначеної темою кваліфікаційної роботи. Узагальнення результатів аналітичного огляду літературних джерел та використаних методів наукового дослідження з предмету кваліфікаційної роботи.

Тема 2. Опрацювання інформаційних джерел стосовно діяльності організації (бази практики).

Дослідження організаційних та нормативно-правових принципів забезпечення функціонування організації (бази практики), пов’язаних з темою кваліфікаційної роботи.

Тема 3. Характеристика стану організації (бази практики) як об’єкту наукового дослідження (відповідно до теми кваліфікаційної роботи).

Систематизація інформації щодо основних внутрішніх документів організації, конкретних видів діяльності та механізмів управліннння організації,

принципів взаємодії з громадськістю. Рекомендації щодо вдосконалення діяльності організації.

Тема 4. Обґрунтування напрямів розв'язання науково-практичної проблеми (відповідно до теми кваліфікаційної роботи).

Формулювання конкретних науково обґрунтованих рекомендацій пропозицій, проектів щодо підвищення ефективності функціонування інститутів публічної політики.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (далі – ПДАУ) проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики освітньо-професійної програми Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С2 Політологія.

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів ПДАУ, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Виробнича і переддипломна практики проводяться на базах практик. Підприємства, установи, організації тощо, що залучаються для проведення виробничої практики здобувачів вищої освіти, повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності С2 Політологія;
- здатність забезпечити виконання програм практик;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувачів вищої освіти. Керівник практики від бази практики має відповідати таким вимогам: наявність фахової вищої освіти за спеціальностями «Політологія», «Публічне управління та адміністрування», «Право», «Міжнародні відносини» або суміжними напрямами; достатнього практичного стажу у сфері практичної публічної політики, зв'язків з громадськістю, політичних комунікацій; виконання повноважень керівника структурного підрозділу або його заступника;
- забезпечення належних умов для проходження практик на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання здобувачам вищої освіти на час проходження практик можливостей працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практик (за згодою керівника підприємства, установи, організації тощо та за наявності відповідних вакансій;
- надання здобувачам вищої освіти права користуватися документацією, необхідною для виконання програм практик, з урахуванням політики конфіденційності підприємства, установи, організації тощо;

– можливість наступного працевлаштування випускників ПДАУ (на загальних підставах, за наявності вакансій).

З урахуванням особливостей підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедра політології, історії і філософії може встановлювати додаткові вимоги до баз практики, що відображаються у відповідній робочій програмі практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практик здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С2 Політологія є:

– розробка наскрізної і робочих програм практик;
– визначення баз практики;
– укладання договорів про проведення практик здобувачів вищої освіти між Полтавським державними аграрним університетом та підприємствами, установами, організаціями тощо;
– розподіл здобувачів вищої освіти за базами практик;
– підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики здобувачів вищої освіти, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
– призначення керівників практики;
– складання індивідуальних завдань для практик;
– проведення настановних зборів зі здобувачами вищої освіти;
– підготовка звітної документації за результатами проведення практик;
– інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практик покладається на ректора університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в ПДАУ здійснює керівник виробничої практики відділу практики та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників, на факультетах – декани, на кафедрах – завідувачі кафедр.

Заходи, пов’язані з організацією практик здобувачів вищої освіти, визначаються наказом ректора університету про проведення практики здобувачів вищої освіти.

Виробнича / переддипломна практика здобувачів вищої освіти проводиться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання здобувачами вищої освіти всіх видів робіт згідно програми практики.

На початок практики керівник підприємства, установи, організації тощо призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення здобувачів вищої освіти-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість здобувачів вищої освіти -практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На здобувачів вищої освіти-практикантів, які проходять практику на підприємстві, в установі, організації тощо, розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства, установи, організації тощо. За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Керівник виробничої / переддипломної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики здобувачів вищої освіти;
- забезпечує якість проходження практики здобувачами вищої освіти згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання здобувачам вищої освіти;
- контролює своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники (додатки А), звіти з практики (додаток Б) та оцінює результати її проходження здобувачами вищої освіти;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої / переддипломної практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами ПДАУ.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою здобувачів вищої освіти-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить здобувачів вищої освіти-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення здобувачем вищої освіти-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту здобувачем вищої освіти-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного здобувача вищої освіти-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Здобувачі вищої освіти, які проходять виробничу, переддипломну практики, зобов’язані:

- з’явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;
- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві, в установі, організації тощо;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження виробничої / переддипломної практик здобувачем вищої освіти подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики здобувач вищої освіти у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики

Звіт з виробничої / переддипломної практики захищається здобувачем вищої освіти перед комісією, яка призначена наказом ректора ПДАУ.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з виробничої / переддипломної практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками виробничої / переддипломної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

– оцінки результатів проходження практики здобувачем вищої освіти, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
– оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
– оцінки виконання інших матеріалів, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вчених радах факультету обліку та фінансів та ПДАУ.

Додаток А

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____
(вид і назва практики)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет обліку та фінансів

Освітньо-професійна програма Політологія

Спеціальність С2 Політологія

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

_____курс, _____група

Форма навчання заочна

Керівник практики від кафедри _____
(назва кафедри)

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо)

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)
«____» _____20____року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від «___» _____20___року №___студент зарахований на посаду _____
(назва посади)

_____ _____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)
«____» _____20____року

_____ _____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Керівники практики:
від кафедри _____ _____
(підпис) (ініціал та прізвище)

від підприємства (організації, установи тощо) _____ _____
(підпис) (ініціал та прізвище)

М.П.

«____» _____20___р.

Загальні відомості про базу практики

_____
(назва підприємства, організації, установи тощо)

П.І.П. керівника _____
Форма власності_____
Район_____
Область_____
Місто_____
Адреса_____
Телефон/факс_____

Характеристика бази практики

_____
_____
_____
_____

Робочі записи під час практики

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА
керівника практики від бази практики

_____

(назва підприємства, організації, установи тощо)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Керівник практики від підприємства (організації, установи тощо)

_____ _____

(підпис) (ініціал та прізвище)

М.П. «_____» _____20 ___року

Висновок керівника практики від кафедри

Кількість балів _____
(цифрами)

Керівник практики від кафедри

_____ _____
(підпис) (ініціали та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

Кількість балів _____
(цифрами)

Дата захисту звіту з практики «____» _____20___року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою _____
(словами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____
(цифрами і літерою)

Голова комісії із захисту звітів з практики

_____ _____
(підпис) (ініціал та прізвище)

Додаток Б

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра політології, історії і філософії

ЗВІТ

з _____практики
(виробничої, переддипломної)

_____
(назва практики)

студента освітньо-професійної програми «Політологія»
спеціальності С2 Політологія
курсу _____групи другого (магістерського) рівня вищої освіти
заочної форми здобуття освіти

_____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

_____
(назва підприємства, установи, організації тощо)

_____
(район, область)

Керівник практики від бази практики:

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(прізвища та ініціали)

Полтава 20